

Сучасні тенденції та проблемні аспекти земельного оподаткування в Україні

У сучасному світі земельні ресурси несуть величезне значення для розвитку країни та її економіки. Земля використовується для сільського господарства, промисловості, житлового будівництва та інших сфер. Земельне оподаткування є важливим інструментом для формування бюджету країни та забезпечення справедливого розподілу земельних ресурсів.

Сучасними тенденціями в земельному оподаткуванні є:

1. Лібералізація земельного ринку: відмінною рисою останніх років стала лібералізація земельного ринку в Україні. Після десятирічного мораторію на продаж сільськогосподарських земель, влада розпочала поступове відкриття ринку для приватних осіб та інвесторів.

2. Ціноутворення на землю: справедливе ціноутворення стало актуальним питанням. Реалістичні та обґрунтовані ціни на землю сприяють залученню інвесторів та допомагають вирішити питання її оптимального використання.

3. Цифровізація процедур: впровадження електронних систем управління земельними ресурсами спрощує процедури отримання інформації, надання послуг та ведення обліку власності на землю.

4. Розвиток земельних кооперативів: створення та підтримка земельних кооперативів сприяють об'єднанню зусиль фермерів та селян для спільного використання та обробітку земельних ділянок.

Земельне оподаткування в Україні є не тільки питанням фінансового регулювання, але й суттєвим фактором впливу на розвиток сільськогосподарського сектору, власність, екологічну стійкість та соціальну справедливість в країні. Сучасні тенденції в цій галузі відображають не тільки розвиток економіки, але й її етичний та соціокультурний вимір. З одного боку, лібералізація ринку та реалізація права власності на землю стимулюють підприємництво, інновації та ефективне використання землі. З іншого боку, ці процеси супроводжуються численними проблемами, які перешкоджають повному використанню цього потенціалу.

Однією з ключових проблем є корупційні ризики, які впливають на всі аспекти земельних відносин – від видачі прав власності до надання дозволів на землекористування. Недостатня прозорість у процедурах та нечіткі правила роблять систему вразливою перед зловживаннями та хабарництвом.

Додатковою проблемою є нестабільність законодавства, що призводить до втрати довіри учасників ринку. Бізнес не може ефективно планувати довгострокові інвестиції через постійні зміни в правових нормах. Ця нестабільність впливає на рішення інвесторів, що може вповільнити економічний розвиток регіонів.

Земельне оподаткування також має велике соціальне значення. Нерівномірний розподіл земельних ресурсів може призвести до зростання соціальних нерівностей і створити власникам землі складні економічні умови. Особливо це стосується малозабезпечених верств суспільства, які можуть втратити доступ до сільських ділянок через високі ціни або непрозорі процедури отримання прав на землю.

Ще однією проблемою є неефективність системи моніторингу та контролю за використанням земельних ресурсів. Недостатня ефективність у цій сфері може спричинити несанкціоновані забудови, незаконне використання землі для інших цілей, що впливає на якість навколишнього середовища.

Загалом, розгляд сучасних тенденцій та проблем земельного оподаткування в Україні вимагає комплексного підходу. Потрібно не лише створити більш стабільні та прозорі законодавчі умови, але й активно боротися із корупцією, вдосконалювати системи моніторингу та контролю, забезпечуючи справедливий та рівноправний доступ до земельних ресурсів для всіх громадян. Це важливий крок для розвитку сталої та конкурентоспроможної економіки країни. Щоб використати цей потенціал на повну силу, необхідно ефективно вирішувати проблеми та відстежувати глибинні тенденції в управлінні земельними ресурсами. Це вимагає спільних зусиль від уряду, громадян, бізнесу та наукової спільноти для створення справедливої, стабільної та екологічно безпечної системи земельного оподаткування.

Список літератури

1. Голян В. А. Земельне оподаткування у сучасних умовах: інституціональні бар'єри та нові пріоритети. Агросвіт. Економіка АПК. 2008. № 7. С. 5-10.

2. Звіти про виконання Державного бюджету України за 2022 рр. URL: <https://www.treasury.gov.ua/file-storage/misiachnyi-zvit-pro-vykonannia-derzhavnoho-biudzhetu-ukrainy-za-sichen-liutyi-2022-roku>.

3. Кушнірчук Ю. М. Аналіз фіскальної практики оподаткування власності, ресурсів й капіталу у контексті економічної безпеки України. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=153>